

Pintures rupestres, vint anys de declaració de Patrimoni Mundial

L'art rupestre llevantí fou declarat patrimoni mundial per la Unesco l'any 1998, este 2018 es complixen 20 anys de la declaració que en el cas de les pintures del barranc de Vilella i la cova de Taller de Tivissa, les de Cabrafeixet i cova de les Calbres del Perelló, les de la cova Pintada d'Alfara de Godall, que inclou diversos abrics entre Ulldecona i Freginals. Vint anys després, la catalogació ha estat clau per a protegir este patrimoni i una

Ulldecona L. Bertomeu

Vint anys després de la declaració com a Patrimoni Mundial de l'art rupestre llevantí, el balanç d'esta importantíssima catalogació -el nivell de protecció més alt del patrimoni a nivell mundial- ha estat desigual. La declaració va integrar 757 jaciments de tot l'arc mediterrani de la península Ibèrica repartits entre diferents comunitats autònomes, 60 dels quals a Catalunya, i esta "dispersió" dels jaciments ha dificultat, i molt, una gestió conjunta d'este patrimoni que ha sigut "difícil, irregular i insuficient", segons reconeix Agustí Vericat, director del Centre d'interpretació de l'Art Rupestre (CIAR) d'Ulldecona. Este balanç desigual es pot traslladar també al territori on només Ulldecona, en un primer lloc molt destacat, el Perelló i Tivissa l'han posat en valor i han dut a terme polítiques de gestió i protecció.

Malgrat la manca de polítiques comunes de gestió d'este patrimoni, Vericat admet que la declaració de Patrimoni Mundial va ser clau per a la conservació i supervivència de l'art rupestre llevantí. "La declaració de Patrimoni Mundial és el grau de protecció més alt del patrimoni a nivell mundial i això obliga les administracions a complir la legislació i a protegir l'art rupestre", diu Vericat, que recorda que "estes pintures tenen el mateix nivell de catalogació que la Sagrada Família i, en canvi, sembla que no li donem la mateixa importància", lamenta.

PROTECCIÓ DEL PATRIMONI L'art rupestre localitzat al nostre territori és un patrimoni "extremadament fràgil" que ha sobreviscut durant milers d'anys (amb una antiguitat d'entre 4.000 i 8.000 anys) i ha arribat als nostres dies pràcticament per casualitat, segons reconeixen els ex-

perts. Per tant, cal protegir-lo no només de fenòmens com l'erosió, sinó també de la mà de l'home "el seu principal enemic". En l'àmbit de la protecció i en el cas dels 9 abrics localitzats a Ulldecona, Agustí Vericat ha explicat que a partir de la declaració com a Patrimoni Mundial l'any 2001 es va decidir fer un tancat perimetral de 25 hectàrees per a protegir tots els abrics, ja que només tres estaven tancats i alguns havien patit actes vandàlics. "Va ser una actuació bàsica per a protegir el jaciment, tot i que va costar de fer entendre a la gent en un primer moment", admet. En altres casos com el de Tivissa es mantenen les coves tancades al públic i enreixades per a reforçar-ne la conservació, però, en canvi, a la cova Pintada d'Alfara de Carles no existix cap protecció exterior, i tot i que és de difícil accés, la seua conservació està en perill.

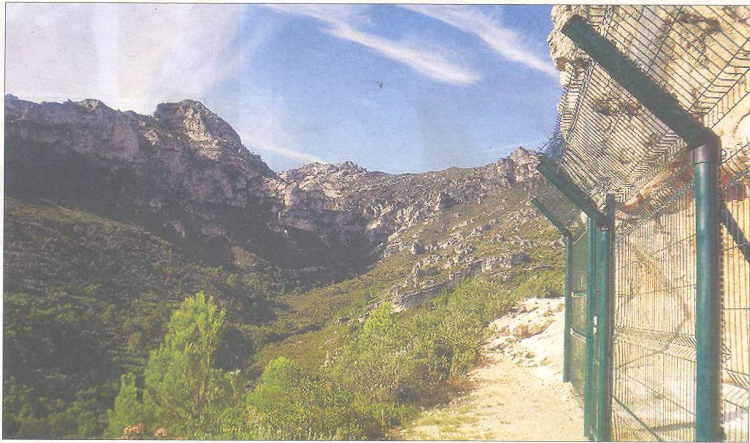
EL PATRIMONI MÉS VISITAT Actualment dels tres principals assentaments declarats Patrimoni Mundial per la Unesco a les Terres de l'Ebre, només dos són visitables, el de Cabrafeixet del Perelló i el d'Ulldecona, on l'any 2006 es va obrir el centre d'interpretació i actualment són visitables tres abrics, de forma totalment controlada.

En el cas del Perelló des de l'oficina de turisme asseguren que les pintures de Cabrafeixet són a hores d'ara un dels principals punts d'interès del municipi i un dels actius més sol·licitats pels turistes. Actualment, s'hi pot accedir fàcilment per una ruta senyalitzada, el GR 192, i les pintures es poden contemplar des d'un tancat perimetral de protecció.

Per l'alcaldeessa d'Ulldecona, Núria Ventura, l'obertura del centre d'interpretació l'any 2006 va suposar "un abans i un després" en la gestió i posada en valor dels abrics de l'ermita

A la imatge, les pintures de l'abric I d'Ulldecona, considerada una de les escenes de caça més importants de Catalunya i on hi ha part del conjunt rupestre de la serra de Godall amb un total de 13 abrics localitzats entre Ulldecona i Freginals. FOTO NÚRIA CARO

Imatge de la tanca exterior de les pintures de Cabrafeixet del Perelló. FOTO: CEDIDA

d'Ulldecona. "Es va passar de pràcticament zero visitants a 5.000 a l'any". De fet el CIAR d'Ulldecona és

un dels centres patrimonials més visitats de les Terres de l'Ebre. "És una xifra importantíssima i més si es té

en compte el tipus de visitants que ve, interessat pel patrimoni". Per Ventura també ha estat clau el